FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33088
Nom: Societat, Població, Territori i Medi Ambient
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1104 - Grau CC.Ambientals	Facultat de Ciències Biològiques	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1104 - Grau CC.Ambientals	Societat, població i territori	BÀSICA

COORDINACIÓ

SANCHEZ CABRERA JOSE VICENTE

SIMO NOGUERA CARLES XAVIER

RESUM

L'assignatura aborda els aspectes principals de les relacions entre el medi ambient i les estructures i els canvis socials, així com la població i les seves formes d'ocupació del territori com a factor clau de la problemàtica medioambiental.
Es pretén que els/les estudiants adquerisquen coneixements i desenvolupen capacitat de reflexió i acció sobre les dimensions socials, demogràfiques i de genere, territorials del desenvolupament i la sostenibilitat, sobre els límits imposats per la natura al desplegament de la presència humana sobre el planeta, sobre les petjades ecològiques en el territori dels assentaments de població i les seves activitats econòmiques i socials, i sobre la interacció societat-medi ambient.
p>

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1104 - Grau CC.Ambientals

Capacitat de reflexió i d'acció sobre percepcions socials, conflictes i efectes sobre l'estructura i el canvi social sobre els problemes ambientals.

Capacitat de valoració del medi i de la qualitat ambiental.

Capacitat per interpretar processos territorials a diverses escales.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PRIMERA PART: POBLACIÓ I TERRITORI

Introducció: Societat, població i territori.

1. Població i territori. Dinàmica i estructura de la població.
- La població mundial: una aproximació introductòria.
- Contrastos territorials i temporals en el creixement de la població.
- Concepte i components de l'estructura i la dinàmica de la població.
- El creixement natural (estructura per edat i sexe. La qüestió del gènere). La mortalitat. La fecunditat i la natalitat.
- Desenvolupament i transició demogràfica.
- Els moviments migratoris.

2. Població i territori. Models territorials.
- Espais urbans.
El procés d'urbanització: etapes, factors explicatius i conseqüències.
La ciutat dispersa, característiques, causes i conseqüències; impactes mediambientals. Bases de la nova urbanització: L'urbanisme regeneratiu i amb perspectiva de gènere.
Urbanització i països en desenvolupament.
- Espais rurals.
Agricultura, medi ambient i espais rurals als països del Sud.
Transformacions en els territoris rurals dels països del Nord.
Paper de l'economia familiar i de la dona al medi rural.

3. Població i recursos naturals.
- Els límits del creixement: Malthusianisme, neomalthusianisme i antimalthusianisme.
- Teories econòmiques i medi ambient.
- Producció, distribució i esgotament de recursos.

2. SEGONA PART: SOCIETAT I MEDI AMBIENT

4. Percepció social dels problemes ambientals i canvi cultural.
- Coneixement comú i coneixement científic sobre la realitat ontològica: geo-bio-psico-social-cultural.
- Ciència simplificadora versus ciències de la complexitat.
- Antropocentrisme i ecocentrisme.
- Opinions sobre l'acció ambiental: el sectorialisme ambiental i la fragilitat pràctica del consens ambientalista.

5. Desenvolupament, sostenibilitat i canvi global.
- Sostenibilitat i equitat: petjada ecològica.
- Altres indicadors de desenvolupament i sostenibilitat.
- Perspectives i límits d'una modernització ecològica.
- Canvi social en la societat post-carboni i la dinàmica social mundial més enllà dels límits al creixement.
- Perspectives ecofeministes i anàlisi de les relacions entre gènere, cultura i medi ambient.

6. Medi ambient, estructura i canvi social.
- Consum i sostenibilitat.
- Sostenibilitat urbana.
- Conflicte socioambiental: economia política del medi ambient, societat del risc, accés als recursos naturals i desigualtat social i vulnerabilitats diferenciades segons gènere i altres eixos de desigualtat.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	3,00
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	6,00
Aula informàtica	6,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	35,00
Preparació de classes	35,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

- Presentació en l'aula dels continguts teòrics més importants i amb més dificultat, mitjançant l'exposició del professorat, complementant amb preguntes i debat amb els/les estudiants.

- Classe pràctica d'informàtica: El/les estudiants realitzaran de forma obligatòria una sèrie d'exercicis lligats a l'anàlisi quantitativa i qualitativa de dades demogràfiques. Això els permetrà interpretar i entendre les actuals dinàmiques poblacionals i les principals problemàtiques demogràfiques, sòcio-econòmiques i ambientals associades. Aquests exercicis de caràcter teoricopràctic complementaran els continguts teòrics explicats i serviran de base per a la generació de debats a l'aula.
- Tutories en grup: Debat de temes tractats a l'aula.
- Tutories individuals per a l'aclariment de dubtes de la teoria o de les pràctiques i els treballs.

a o de les pràctiques i els treballs.
p>

AVALUACIÓ

Les proves objectives, consistents en un o més exàmens de la part teòrica de l'assignatura (preferentment es realitzaran dos exàmens teòrics lligats als continguts de la primera i segona part de l'assignatura, respectivament) tindran un **valor del 70%** sobre la qualificació final.
Els exercicis pràctics obligatoris tindran un **valor del 30%** sobre la qualificació final amb els següents pesos per a cadascuna de les àrees: 50% Geografia i 50% Sociologia.
Desglossament:

- Proves objectives sobre el contingut de les matèries 70%, mitjançant examen teòric.
- Qualificació de dues pràctiques individuals que suposen un 10%
- Proves (3) objectives de maneig de programes informàtics realitzats en classe d'un 10%
- Valoració de la participació en classe, a partir d'un 80% de la presencialitat d'un 10%

Per aprovar l'assignatura, els/les estudiants han d'obtenir almenys una nota de 5 sobre 10 punts en l'examen (o exàmens) de la part teòrica. Només en aquest cas els/les estudiants podran fer amb les qualificacions del bloc pràctic i així obtenir la nota final.
En el supòsit que l'estudiant no haja lliurat els exercicis pràctics obligatoris en els terminis indicats pel docent, en cap cas podrà presentar-se a l'examen o exàmens teòrics de primera convocatòria. Sí que podrà realitzar un examen de tipus teoricopràctic en segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA

- ARANGO, J. (2005): La población mundial, en ROMERO, J. (Coord.), Geografía Humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado, Madrid, Ariel, pp. 55-99.
- BAUDELLE, G. (2000): Géographie du peuplement. Paris, A. Colin, 192 pp.
- Del ROMERO, (2023) L.: El arte de vivir en la España vaciada: colonialismo energético, crisis climática y transición ecosocial Madrid: Fuhem.
- DIAMOND, J. M.: Colapso: por qué unas sociedades perduran y otras desaparecen. Barcelona, Debate, 2006.
- EHRLICH, P. y EHRLICH, A. (1994): La explosión demográfica. El principal problema ecológico, Barcelona, Salvat, 334 pp.
- GARCÍA, E. (2007): Medio ambiente y sociedad: la civilización industrial y los límites del planeta. Madrid, Alianza Ed.
- GÓMEZ BENITO, C. y LUQUE PULGAR, E. (2004): Medio ambiente y sociedad: Guía didáctica 60107GD01A01. Madrid, UNED.
- HEINBERG, R.: Se acabó la fiesta. Benazque, Barrabés, 2006.
- LATOUCHE, S.: Sobrevivir al desarrollo: De la descolonización del imaginario económico a la construcción de una sociedad alternativa. Barcelona, Icaria, 2007.

- LE BRAS, H. (1997): Los límites del planeta. Mitos de la naturaleza y de la población. Madrid, Ariel, 256 pp.
- LIVI BACCI, M. (1990): Historia mínima de la población mundial. Barcelona, Ariel, 222 pp. (Nueva edición: Crítica, 2009).
- MALTHUS, TH. R. (1798): Primer ensayo sobre la población. Madrid, 1966, Alianza Editorial, 317 pp.
- MEADOWS, D. et al. (2006): Los límites del crecimiento 30 años después. Barcelona, Galaxia, 514 pp.
- MIES, M. y V. SHIVA.: La praxis del ecofeminismo. Biotecnología, consumo y reproducción. Barcelona, Icaria, 1997.
- NOVO, M. (coord.) (2007): Mujeres y Medioambiente. Los caminos de la visibilidad. Madrid, Catarata, 2007.
- REQUES, P. (2001): Población, recursos y medio ambiente. ¿El final de los mitos? Santander, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria, 84 pp.
- SACHS, J. (2008): Economía para un mundo abarrotado. Barcelona, Debate, 527 pp.
- HUMERELLE, J. P. (1997): Las poblaciones del mundo. Madrid, Cátedra, 427 pp.

I>